

گنج

گنج

گنج

اگر مکلف هر آنچه را که عرفاً به آن گنج گفته می شود بیابد و ارزش آن معادل بیست دینار طلا یا دویست درهم نقره باشد، باید _ بدون لحاظ سال خمسی _ فوراً خمس آن را بپردازد؛ البته با توجه به اینکه درباره پیدا کردن گنج قوانینی وجود دارد، لذا در مواردی که مقررات خاصی وجود داشته باشد باید طبق آن عمل شود.

تفاوت نمی کند گنج در چه ملکی یافت شده باشد، اگر مقررات خاصی وجود نداشته باشد، ملک یابنده است و باید خمس آن را بپردازد، مگر آنکه در ملکی یافت شود که با یکی از اسباب ملکیت _ مانند خریدن یا هبه _ به ملکیت درآمده است، در این صورت اگر احتمال می دهد متعلق به مالک قبل باشد، باید به او ارائه کند، اگر متعلق به او نباشد به نفر قبل از او تا جایی که مالک شناخته شده نباشد یا تعلق به او محتمل نباشد، در این صورت ملک یابنده است و باید خمس آن را بپردازد.

جواهری که با غواصی به دست آید

اگر انسان در دریا فرو رود و جواهری مانند مروارید و مرجان _ که با فرو رفتن در آب به دست می آید _ بیرون آورد، چنانچه پس از کم کردن مخارج استخراج، به مقدار هجده نخود طلا یا بیشتر ارزش داشته باشد، باید خمس آن را بپردازد؛ فرقی نیست که آنچه از دریا بیرون می آورد از یک نوع باشد یا چند نوع، در یک دفعه باشد یا چند دفعه نزدیک به یکدیگر و بنا بر احتیاط واجب رودخانه های بزرگ، مانند نیل، فرات یا کارون نیز در حکم دریا است.

اگر بدون فرو رفتن در آب، با وسیله ای جواهر را از داخل آب بیرون آورد، در صورتی که پس از کم کردن مخارج، قیمتش به هجده نخود طلا برسد، بنا بر احتیاط واجب باید خمس آن پرداخت شود.

اگر جواهری خودش از آب بیرون آمده باشد و انسان آن را از روی آب یا کنار دریا بردارد، خمس ندارد، ولی چنانچه این کار شغل او باشد، از درآمد کسب و کار محسوب می شود که حکم آن گذشت.